

Medialny savoir-vivre

WIEDZA W PIGUŁCE

Jeszcze przed kilkudziesięciu laty zachowywanie się zgodnie z etykietą leżało u podstaw życia inteligencji. Zmiany obyczajowe ostatnich dziesięcioleci sprawiły, że etykieta jest już przestarzała. Jednocześnie pojawiły się nowe sposoby komunikowania się. W wielu sytuacjach trudno jest nam określić, jak powinniśmy się zachować, co może zostać źle odebrane.

Wartość savoir-vivre'u często bywała podważana — zarzuca się mu sztuczność i napuszenie. A przecież za sztywnymi regułami stoi chęć wyrażania szacunku do innych, ułatwienia kontaktów z nimi, a w konsekwencji powodzenia w osiąganiu naszych celów. „Dobre wychowanie” wpływa na nasz pozytywny wizerunek; dzięki niemu możemy zyskać czyjeś zaufanie i łatwiej radzimy sobie w trudnych sytuacjach. Nie bez przyczyny etykieta nadal funkcjonuje w dyplomacji, gdzie o konflikty, różnice zdań i zwyczajów szczególnie łatwo.

Niestety, media nie obfitują w przykłady grzecznego zachowania. Popularny stał się zwyczaj mówienia do obcych na „ty”, często niezależnie od ich wieku i statusu. Telewizyjne rozmowy nierzadko przeradzają się w kłótnie, padają niefortunne sformułowania.

Tymczasem dyplomatyczne zachowanie również na co dzień jest dużo skuteczniejsze. W kontaktach z obcymi lub wyższymi od nas statusem osobami lepiej wybierać formę bardzo grzeczną, niż ryzykować przesadną swobodę. Nie czuj się głupio, zaczynając maila formułą „Szanowny Panie” oraz kończąc go „Z wyrazami szacunku” i podpisem. Staraj się również, by język twoich maili, wiadomości czy SMS-ów był staranny i poprawny, a przede wszystkim jasny.

Na portalach społecznościowych często nadarzają się okazje do towarzyskich wpadek. Pamiętaj, że nie musisz komentować wszystkich postów znajomych — lepiej czasem grzecznie powstrzymać się zawczasu, niż później żałować krzywdzących słów. Umiejętność „ugryzienia się w język” może oszczędzić nam wielu przykrych sprzeczek. Jednocześnie, gdy zachodzi taka potrzeba, powinniśmy umieć zachowywać się asertywnie: odmawiać, polemizować. W takich sytuacjach szczególnie uważaj na kulturę wypowiedzi.

Warto również stosować starą zasadę „nie dzwonić po godz. 22”. Lepiej wówczas wysłać SMS-a i ewentualnie poczekać na odpowiedź do rana.

Pamiętaj też, że każdemu zdarzają się potknięcia — dlatego miej odwagę przeproszać i wybaczać innym.

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

SŁOWNICZEK

- **savoir-vivre:**
- **wizerunek:** sposób, w jaki ktoś postrzega sam siebie lub jak widzą go inne osoby.

Tekst: Urszula Dobrowolska, scenariusz: Michał Wysocki, konsultacja merytoryczna: Piotr Drzewiecki. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/medialny-savoir-vivre/>.

Publikacja dofinansowana ze środków Stowarzyszenia Autorów ZAIKS, Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Informatyka, IV poziom edukacyjny

Cele kształcenia

I. Bezpieczne posługiwanie się komputerem i jego oprogramowaniem, wykorzystanie sieci komputerowej; komunikowanie się za pomocą komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Etyka, IV poziom edukacyjny

Cele kształcenia

II. Kształtowanie rozpoznawania wartości moralnych oraz zdolności odróżniania dobra od zła; dokonywanie trafnej oceny moralnej podejmowanych działań w życiu osobistym, w grupie, szkole, społeczności lokalnej.

Wiedza o kulturze, IV poziom edukacyjny

Cele kształcenia

II. Tworzenie wypowiedzi.

Język polski, IV poziom edukacyjny

Cele kształcenia

III. Tworzenie wypowiedzi.

Nowa podstawa programowa:

Informatyka, liceum i technikum

Treści nauczania

bezpiecznie buduje swój wizerunek w przestrzeni medialnej;
postępuje zgodnie z zasadami netykiety oraz regulacjami prawnymi dotyczącymi: ochrony danych osobowych, ochrony informacji oraz prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej w dostępie do informacji; jest świadomy konsekwencji łamania tych zasad.

Etyka, liceum i technikum

Treści nauczania

podaje przykłady właściwego i niewłaściwego wykorzystywania nowych technologii, w szczególności technologii informatycznych.

identyfikuje i analizuje wybrane problemy moralne związane z postępem naukowo-technicznym (np. problem ochrony prywatności, ochrony praw autorskich, cyberprzemocy, rozwój sztucznej inteligencji, transhumanizm).